

Bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse om offentliggørelse af bygningsreglement 2010 (BR10)¹

§ 1

I bekendtgørelse nr. 810 af 28. juni 2010 om offentliggørelse af bygningsreglement 2010 (BR10), som ændret ved bekendtgørelse nr. 1309 af 29. november 2010, bekendtgørelse nr. 792 af 29. juni 2011 og bekendtgørelse nr. 909. af 18. august 2011, foretages følgende ændringer:

1. *Fodnoten* til bekendtgørelsens titel affattes således:

”Bekendtgørelsen gennemfører dele af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2012/27/EU af 25. oktober 2012 om energieffektivitet, om ændring af direktiv 2009/125/EF og 2010/30/EU, samt om ophævelse af direktiv 2004/8/EF og 2006/32/EF, EU-Tidende 2012, nr. L 315, side 1, dele af Rådets og Europa-Parlamentets direktiv 2010/31/EU om bygningers energimæssige ydeevne af 19. maj 2010, EU-Tidende 2010, nr. L 153, side 13, dele af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/125/EF af 21. oktober 2009 om rammene for fastlæggelse af krav til miljøvenligt design af energirelaterede produkter (omarbejdning), EU-tidende 2009, nr. L 285, side 10, dele af Rådets direktiv 92/43/EØF af 21. maj 1992 om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter, EU-tidende 1992, nr. L 206, side 7, som ændret ved Rådets direktiv 2006/105/EF af 20. november 2006, EU-Tidende 2006, nr. L 363, side 368, dele af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2005/36/EF af 7. september 2005 om anerkendelse af erhvervsmæssige kvalifikationer, EU-tidende 2005, nr. L 255, side 22, som senest ændret ved Kommissionens forordning (EU) nr. 623/2012 af 11. juli 2012, EU-tidende 2012 nr. L 180, side 9.”

2. *Indledningen* til bekendtgørelsen affattes således:

”I medfør af § 3, § 5, § 6, stk. 1, litra a-d, f og g, § 6, stk. 2 og 3, § 7, stk. 1, § 8, stk. 1, § 9, stk. 1, § 10, stk. 1, § 16, stk. 8 og 9, § 16 A, § 16 B, stk. 1, § 18, stk. 5, § 21 stk. 1 og 2, § 22, stk. 5, § 28, stk. 1 og 3, og § 30, stk. 2, og efter bemyndigelse i henhold til § 31 D, stk. 1, i byggeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1185 af 14. oktober 2010, samt i medfør af § 32 a i forvaltningsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 988 af 9. oktober 2012, fastsættes efter bemyndigelse:”

3. I bilag I, kap.1.2, indsættes som *stk. 6*:

”*Stk. 6.* Transportable konstruktioner, der opsættes og anvendes til brug for udførelsen af et byggearbejde, hvortil der er meddelt byggetilladelse, er alene omfattet af bestemmelserne i kap. 4.7. Omfattet er transportable konstruktioner placeret på byggepladser eller nærved, når konstruktionens

---

¹ Bekendtgørelsen gennemfører dele af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2012/27/EU af 25. oktober 2012 om energieffektivitet, om ændring af direktiv 2009/125/EF og 2010/30/EU, samt om ophævelse af direktiv 2004/8/EF og 2006/32/EF, EU-Tidende 2012, nr. L 315, side 1, dele af Rådets og Europa-Parlamentets direktiv 2010/31/EU om bygningers energimæssige ydeevne af 19. maj 2010, EU-Tidende 2010, nr. L 153, side 13, dele af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2005/36/EF af 7. september 2005 om anerkendelse af erhvervsmæssige kvalifikationer, EU-tidende 2005, nr. L 255, side 22, som senest ændret ved Kommissionens forordning (EU) nr. 623/2012 af 11. juli 2012, EU-tidende 2012 nr. L 180, side 9.

anvendelse har en direkte tilknytning til et igangværende byggearbejde. Transportable konstruktioner, der opsættes eller anvendes til andre formål end selve udførelsen af byggearbejdet, herunder konstruktioner, hvori der udføres tegnestuearbejde, kontorarbejde eller andet, der ikke er egentligt byggearbejde, og som anvendes som en fast arbejdsplads, er omfattet af bestemmelserne i kap. 4.7, kap. 5 og kap. 7.3.1, stk. 2. Bestemmelsen omfatter ikke oplagsområder og lignende, der betjener flere byggepladser samtidigt. Konstruktioner, der benyttes til overnatning, er ikke omfattet af bestemmelsen. Telte er ikke omfattet af bestemmelsen.”

4. Som *vejledningstekst* til *bilag I, kap. 1.2, stk. 6*, indsættes:

”(1.2, stk. 6) Bestemmelsen blev indført, idet langt de fleste transportable konstruktioner til brug ved byggearbejder har været omfattet af både bygningsreglementet og Arbejdstilsynets bekendtgørelse om bygge- og anlægsarbejde, heri navnlig §§ 10, 12, 17 og 21. Bestemmelsen medfører således, at der ikke længere vil være dobbelt regulering på området. De konstruktioner, der ikke er omfattet af Arbejdstilsynets bestemmelser, er fortsat omfattet af bygningsreglementets bestemmelser.

Bestemmelsen medfører, at transportable konstruktioner til brug for udførelsen af byggearbejder kun er omfattet af få af bygningsreglementets bestemmelser, og blandt andet ikke er omfattet af kravet om byggesagsbehandling.

Det er som udgangspunkt bygningsejerens ansvar, at konstruktionerne lever op til kravene i byggelovgivningen, jf. byggelovens § 17, stk. 1. Bygningsejeren er den person, der ejer den matrikel, hvorpå byggearbejdet udføres. Ansvar kan dog efter byggelovens bestemmelse også påhvile brugeren.

Bestemmelsen medfører, at alle transportable konstruktioner, f.eks. kraner, stilladser, skure og velfærdsforanstaltninger til brug i arbejdstiden samt konstruktioner til brug for byggeledelsen, der alene anvendes lejlighedsvist, er undtaget fra bygningsreglementets anvendelsesområde, idet disse er omfattet af Arbejdstilsynets bekendtgørelse om bygge- og anlægsarbejde.

Konstruktioner, hvori der udføres arbejde, der ikke er egentligt byggearbejde, skal dog også leve op til kravene i bygningsreglementets kap. 5 og bilag 6, jf. bestemmelsen i kap. 7.3.1, stk. 2.

Konstruktioner, der ikke alene anvendes til brug i arbejdstiden, f.eks. skure der anvendes til overnatning, er ikke omfattet af bestemmelsen. Disse konstruktioner skal derfor byggesagsbehandles. Bestemmelsen fritager ikke de transportable konstruktioner for at efterleve krav i medfør af anden lovgivning. Eksempelvis kan kravet om landzonetilladelse eksistere uanset, om konstruktionen er omfattet af bygningsreglementet eller ej.”

5. Som *vejledningstekst* til *bilag I, kap. 1.3.1, stk. 1, nr. 1 og 2*, indsættes før ”(1.3.1, stk. 1, nr. 1)“:

”(1.3.1, stk. 1, nr. 1 og 2) Bestemmelserne gælder uanset hvilken anden form for eventuel bebyggelse, bygningerne opføres i tilknytning til.”

6. *Vejledningsteksten* til *bilag I, kap. 1.4, stk. 2, nr. 2, 1. og 2. pkt.*, affattes således:

”(1.4, stk. 2, nr. 2) Kravet om måling af lufttæthed gælder kun for bygninger, der er omfattet af kap. 7.2, og som opvarmes til 15° C eller derover. Bestemmelserne om tæthed fremgår af kap. 7.2.1, stk. 4-6.”

7. *Bilag I, kap. 1.5, stk. 1, nr. 1 og 2*, affattes således:

”)1) Garager, carporte, udhuse, drivhuse, overdækkede terrasser og lignende bygninger, som opføres i forbindelse med byggeri omfattet af kap. 1.3.1, stk. 1, nr. 3-5, og som ved opførelse, om- eller tilbygning er over 35 m², men ikke overstiger 50 m² samt teknikhuse til elektroniske kommunikationsnet eller tjenester.

2) Garager, carporte, udhuse, drivhuse, overdækkede terrasser og lignende bygninger, som opføres i forbindelse med byggeri omfattet af kap. 1.3.2, stk. 1, nr. 1, og som ved opførelse, om- eller tilbygning er over 20 m², men ikke overstiger 50 m².”

8. Som *vejledningstekst* til *bilag I, kap. 1.5, stk. 1, nr. 1 og 2*, indsættes efter ”(1.5, stk. 1, nr. 1-5)”:
”(1.5, stk. 1, nr. 1) Byggeri omfattet af kap. 1.3.1, stk. 1, nr. 3-5, omfatter:

- Fritliggende enfamiliehuse
- Sammenbyggede enfamiliehuse med lodret lejlighedsskel med højst to boliger
- Sommerhuse i sommerhusområder.

(1.5, stk. 1, nr. 2) Byggeri omfattet af kap. 1.3.2, stk. 1, nr. 1, omfatter sammenbyggede enfamiliehuse med lodret lejlighedsskel med mere end to boliger.”

9. *Bilag I, kap. 1.5, stk. 1, nr. 3 og 4*, ophæves og i stedet indsættes:

”3) Garager, carporte, udhuse, drivhuse, overdækkede terrasser og lignende bygninger, som opføres i forbindelse med byggeri omfattet af kap. 1.3.2, stk. 1, nr. 2 og 3, og kap. 1.3.3, og som ved opførelse, om- eller tilbygning ikke overstiger 50 m².”

Nr. 5-9 bliver herefter nr. 4-8.

10. I *bilag I, kap. 1.5, stk. 1, nr. 6*, der bliver nr. 5, indsættes efter ”Vindmøller”: ”i landzone”.

11. *Bilag I, kap. 1.5, stk. 10*, affattes således:

”*Stk. 10.* Hvis byggearbejdet kræver dispensation fra reglementets tekniske bestemmelser i kap. 3-8, skal der ansøges herom i anmeldelsen, og arbejdet må uanset 2 ugers fristen ikke påbegyndes, før dispensation er givet.”

12. I *bilag I, kap. 1.6, stk. 1, nr. 2*, indsættes efter ”lignende bygninger med et”: ”samlet”.

13. I *bilag I, kap. 1.6, stk. 1, nr. 3*, ændres ”areal på højst 20 m²” til: ”samlet areal på højst 20 m² pr. bolig”.

14. *Bilag I, kap. 1.6, stk. 1, nr. 8*, affattes således:

”8) Anlæg med en lagerkapacitet af F-gas i tanke på indtil 1.200 gasoplagsenheder (GOE).”

15. I *vejledningsteksten* til *bilag I, kap. 1.6, stk. 1, nr. 8*, indsættes som *4. pkt.*:

”Opstilling af F-gastanke er tillige omfattet af beredskabsloven.”

16. I *bilag I, kap. 1.6, stk. 1*, indsættes som *nr. 12-14*:

”12) Ombygninger og andre forandringer i boligenheder i etageejendomme, der alene vedrører ændringer inden for den enkelte enhed, og som ikke medfører ændringer i bærende konstruktioner. Den enkelte ombygning eller forandring må ikke medføre en udvidelse af etagearealet.

13) Enkeltstående ombygninger og andre forandringer i erhvervsbebyggelser, der alene vedrører en enkelt erhvervsenhed på højst 150 m², og som ikke medfører ændringer i bærende konstruktioner samt flugtvejsforholdene. Den enkelte ombygning eller forandring må ikke medføre en udvidelse af etagearealet.

14) Enkeltstående ombygninger og andre forandringer i traditionelt kontorbyggeri, som alene vedrører ændringer inden for en eller flere kontorenheder, som hver især udgør selvstændige brandmæssige enheder. Den enkelte ombygning eller forandring må ikke påvirke flugtveje, som

anvendes af flere brandmæssige enheder, og må ikke medføre ændringer i bærende konstruktioner. Den enkelte ombygning eller forandring må ikke medføre en udvidelse af etagearealet.”

17. Som *vejledningstekst* til *bilag I, kap. 1.6, stk. 1, nr. 12-14*, indsættes:

”(1.6, stk. 1, nr. 12-14) Bestemmelsen omfatter alene ombygninger og andre forandringer, der ikke medfører en udvidelse af etagearealet eller en væsentlig anvendelsesændring. Ombygningerne og forandringerne skal forsat opfylde de tekniske bestemmelser i reglementet. Ombygninger, der påvirker bebyggelsens fælles installationer, herunder nyetablering af badeværelser, ikke er omfattet. En ændring af en erhvervsenhed til beboelse eller ændring af beboelse til erhverv er en væsentlig anvendelsesændring og er således ikke omfattet af bestemmelsen, og der skal derfor søges om byggetilladelse.

(1.6, stk. 1, nr. 12) Bestemmelsen omfatter ombygningsarbejder og forandringer *inden for* de enkelte boligenheder, uanset antallet af boligenheder, der ombygges eller forandres. Bestemmelsen omfatter bl.a. ændring af ikke-bærende vægge i den enkelte boligenhed, udskiftning og ombygning af badeværelse, vinduer eller køkken.

Ombygninger, der vedrører hele bebyggelsen, f.eks. udskiftning af tagbelægning til anden form for belægning og derved ændring af tagkonstruktionen eller ændringer i bebyggelsens flugtvejs- eller ventilationssystem, er ikke omfattet af bestemmelsen, og der skal søges om byggetilladelse hertil. Tilsvarende gælder for ombygninger, som medfører ændringer i udgangsforholdene fra boligen, ombygninger, der medfører ændringer i flugtvejsforhold, samt blanding af døre til trapper, som er flugtveje

I forbindelse med væsentlige ombygninger i boligenheder, skal der opsættes røgalarmanlæg, som er tilsluttet strømforsyningen og er udført med batteribackup. Ved mindre ombygninger vil det også være hensigtsmæssigt at opsætte røgalarmanlæg, som er tilsluttet strømforsyningen og er udført med batteribackup.

(1.6, stk. 1, nr. 13) Bestemmelsen omfatter ombygningsarbejder og forandringer i en enkelt erhvervsenhed.

Ombygningsarbejder af større dele af en erhvervsjendom kræver byggetilladelse, og der kan derfor ikke ske ombygning af en hel erhvervsbebyggelse efter denne bestemmelse ved at henvise til, at der er tale om separate, enkeltstående ombygninger.

For nogle anvendelsesændringer i erhvervsbyggeri gælder, at de er omfattet af krav om tilladelse efter planloven, hvorfor der skal søges tilladelse herom hos kommunen.

(1.6, stk. 1, nr. 14) Bestemmelsen omfatter traditionelt kontorbyggeri, det vil f.eks. sige kontorbyggeri, som er opført efter retningslinjerne i Eksempelsamling om brandsikring af byggeri. Bestemmelsen omfatter ombygningsarbejder og forandringer *inden for* selvstændige brandmæssige enheder, som f.eks. en brandcelle eller en brandsektion. Bestemmelsen omfatter bl.a. ændringer af cellekontorer til storrumskontorer og omvendt, sammenlægning af enkelte kontorer i en brandmæssig enhed, ændringer i ikke-bærende vægge samt udskiftning og ombygning af bad eller køkken.

Ændringer, som vedrører mere end en enkelt enhed i bebyggelsen, eller som påvirker flugtvejsforholdene, er ikke omfattet af bestemmelsen, og der skal søges om byggetilladelse hertil.”

18. I *vejledningsteksten* til *bilag I, kap. 1.7, stk. 1*, indsættes efter 7. pkt.: ”Endvidere henvises til Miljøstyrelsens bekendtgørelse om affald.”

19. *Bilag 1, kap. 2*, affattes således:

”2.1 Generelt

Stk. 1. En bebyggelses samlede omfang og indvirkning på omgivelserne reguleres med hensyn til:

- 1) Grundens størrelse.
  - 2) Bebyggelsens afstand til naboskel, vej, sti og anden bebyggelse på samme grund.
  - 3) Bebyggelsens etageantal og højde, herunder bebyggelsens højde i forhold til naboskel, vej, sti og anden bebyggelse på samme grund.
  - 4) Bebyggelsens etageareal og bebyggelsesprocent.
  - 5) De ubebyggede arealers indretning.
- Stk. 2. Beregning af de bebyggelsesregulerende forhold skal ske efter beregningsreglerne i bilag 1.
- Stk. 3. Bestemmelserne i kapitel 2 finder ikke anvendelse, hvis en lokalplan eller en byplanvedtægt eller en reguleringsplan efter de tidligere gældende byggelove fastsætter andre bestemmelser om de pågældende forhold.
- Stk. 4. Beregningsreglerne efter bilag 1 er selvstændigt gældende og kan ikke ændres ved lokalplan, byplanvedtægt eller reguleringsplan.

2.2 Byggeret

Stk. 1. Kommunalbestyrelsen kan ikke nægte at godkende en bygnings etageareal, etageantal, højde og afstandsforhold, når betingelserne i kapitel 2.2.1-2.2.2 er opfyldt med de begrænsninger og udvidelser, der følger af kapitel 2.2.3-2.2.8.

2.2.1 Bebyggelsesprocent

Stk. 1. Kommunalbestyrelsen kan ikke nægte at godkende en bygnings etageareal, når bebyggelsesprocenten ikke overstiger:

- 1) 60 for etageboligbebyggelse i et område, der i kommuneplanen er udlagt hertil,
- 2) 40 for helt eller delvist sammenbyggede enfamiliehuse, herunder dobbelthuse, rækkehuse, kædehuse og lignende tæt/lav bebyggelse,
- 3) 30 for fritliggende enfamiliehuse og tofamiliehuse med vandret lejlighedsskel beliggende i et parcelhusområde,
- 4) 15 for sommerhuse i sommerhusområder og
- 5) 45 for anden bebyggelse

Stk. 2. For tofamiliehuse med vandret lejlighedsskel, etagebebyggelse, erhverv og institutionsbebyggelse, kan kommunalbestyrelsen ved om- og tilbygning på grunde med særlig beliggenhed, der var bebygget før den 1. februar 1977, ikke nægte at godkende en bebyggelsesprocent, der er højere end 50, jf. stk. 3.

Stk. 3. Ved grunde med særlig beliggenhed, jf. stk. 2, forstås:

- 1) hjørnegrunde,
- 2) grunde beliggende ved veje med en bredde på 15 m eller derover og
- 3) grunde med en dybde, der ikke overstiger 25 m regnet fra grundens grænse mod vej.

2.2.2 Etageantal og højdeforhold generelt

Stk. 1. Kommunalbestyrelsen kan ikke nægte at godkende en bygningshøjde efter kapitel 2.2, når bebyggelsens højde ved det ansøgte ikke overstiger 2 etager og ingen del af bygningens ydervægge eller tag er hævet mere end 8,5 m over terræn.

2.2.3 Fritliggende enfamiliehuse, tofamiliehuse og dobbelthuse

Stk. 1. Ved fritliggende enfamiliehuse, tofamiliehuse med vandret lejlighedsskel og dobbelthuse med lodret lejlighedsskel kan kommunalbestyrelsen ikke nægte at godkende bygningshøjde og afstandsforhold, når betingelserne i nr. 1 og 2 er opfyldt.

- 1) Maksimal højde: 1,4 x afstanden til naboskel og sti.
- 2) Mindste afstand til naboskel, vej og sti: 2,5 m.

2.2.4 Sommerhuse i sommerhusområder

Stk. 1. Ved sommerhuse i sommerhusområder kan kommunalbestyrelsen ikke nægte at godkende en bygnings etageantal, højde og afstandsførelse, når betingelserne i nr. 1-3 er opfyldt.

- 1) Maksimalt etageantal: 1.
- 2) Maksimal højde: For tag på 5,0 m og for ydervæg langs mindst en langside på 3,0 m.
- 3) Mindste afstand til naboskel, vej og sti: 5,0 m.

2.2.5 Grundens størrelse

Stk. 1. Ved udstykning, matrikulering eller arealoverførelse i forbindelse med grunde til fritliggende enfamiliehuse og sommerhuse i sommerhusområder kan kommunalbestyrelsen ikke nægte at godkende ejendomme med en grundstørrelse på:

- 1) mindst 700 m² ved fritliggende enfamiliehuse og
- 2) mindst 1.200 m² ved sommerhuse i sommerhusområder, jf. lov om planlægning.

Stk. 2. Ved fastsættelse af grundens størrelse efter stk. 1 ses bort fra vejareal eller areal, der skal holdes ubebygget som følge af hjørneafskæring eller byggelinjepålæg til sikring af vejanlæg.

2.2.6 Garager, carporte og lignende mindre bygninger

Stk. 1. Følgende bygninger skal overholde bestemmelserne i kapitel 2.2.2 og 2.2.3, men kan dog opføres nærmere naboskel, vej og sti end 2,5 m:

- 1) Garager og carporte.
- 2) Overdækkede terrasser, som ikke er hævet over terræn.
- 3) Drivhuse, skure og lignende mindre bygninger til udhusformål.
- 4) Lagertanke for fyringsolie og lignende installationer, som er nødvendige til selve bygningens drift.
- 5) Teknikhuse til elektroniske kommunikationsnet eller tjenester.

Stk. 2. Opføres bygningen nærmere naboskel, vej og sti end 2,5 m, skal betingelserne i nr. 1-4 være opfyldt.

- 1) Ingen del af bygningens ydervægge eller tag, inklusiv eventuel brandkam, må inden for en afstand af 2,5 m fra naboskel være højere end 2,5 m over terræn eller det for bygningen fastsatte niveauplan.
- 2) De sider, der vender mod naboskel, må ikke have en større samlet længde end 12,0 m. Kun bygningernes længste side mod naboskel medregnes.
- 3) Der må ikke udføres vinduer, døre eller lignende åbninger imod naboskel.
- 4) Tagvand skal holdes inde på egen grund.

Stk. 3. I tilknytning til sommerhuse i sommerhusområder skal bygninger omfattet af stk. 1 overholde bestemmelserne i 2.2.4, men kan dog opføres mindst 2,5 m fra naboskel, vej, og sti, når betingelserne i nr. 1-4 er opfyldt.

- 1) Ingen del af bygningens ydervægge eller tag, inklusiv eventuel brandkam, må inden for en afstand af 2,5 m til 5,0 m fra naboskel være højere end 2,5 m over terræn eller det for bygningen fastsatte niveauplan.
- 2) De sider, der vender mod naboskel, må ikke have en større samlet længde end 12,0 m. Kun bygningernes længste side mod skel medregnes.
- 3) Der må ikke udføres vinduer, døre eller andre åbninger imod naboskel.
- 4) Tagvand skal holdes inde på egen grund.

2.2.7 Småbygninger på højst 10 m²

Stk. 1. For småbygninger på højst 10 m² gælder alene bestemmelserne i kapitel 2.2.7, jf. dog kapitel 2.2.6, stk. 2, nr. 2-4.

Stk. 2. På hvert matrikelnummer kan der opføres op til to småbygninger, når betingelserne i nr. 1-3 er opfyldt.

1) Arealet af den enkelte bygning må højst være 10 m².

2) Afstanden til andre bygninger på samme matrikelnummer skal være mindst 2,5 m.

3) Ingen del af bygningernes ydervægge eller tag må være højere end 2,5 m over terræn.

Stk. 3. Småbygninger i sommerhusområder må ikke opføres nærmere naboskel og sti end 2,5 m og skal overholde bestemmelserne i stk. 2, nr. 1-3.

2.2.8 Avls og driftsbygninger

Stk. 1. Avls- og driftsbygninger til land- og skovbrugsejendomme beliggende i landzone, som ikke kræver tilladelse efter lov om planlægning eller anmeldelse, tilladelse eller godkendelse efter lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, må opføres i en højde af indtil 12,5 m.

Stk. 2. Siloer, der opføres som en del af en større bygning af den i stk. 1 omhandlede art, og som har et tværsnit på højst 80 m², må opføres i en højde af indtil 20 m.

Stk. 3. For gartnerier gælder reglerne i stk. 1 også for ejendomme, der ikke har kunnet noteres som landbrugsejendomme i matriklen.

2.3 Helhedsvurdering

Stk. 1. Kommunalbestyrelsen fastlægger bebyggelsens samlede omfang og indvirkning på omgivelserne, jf. kapitel 2.1, stk. 1, ved en helhedsvurdering efter de bebyggelsesregulerende bestemmelser i kapitel 2.3.2-2.3.5, under hensyn til de generelle kriterier i kapitel 2.3.1.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen foretager alene en helhedsvurdering af bebyggelsesregulerende forhold, der ikke helt eller delvist er reguleret af, eller opfylder bestemmelserne om byggeretten i kapitel 2.2.

2.3.1 Generelle kriterier

Stk. 1. Ved regulering af et eller flere af de bebyggelsesregulerende forhold i kapitel 2.3.2-2.3.5 skal kommunalbestyrelsen lade følgende forhold indgå i bedømmelsen:

1) Bebyggelsens samlede omfang skal være hensigtsmæssig i forhold til bebyggelsens anvendelse.

2) Bebyggelsens samlede omfang skal svare til det sædvanlige i karréen, kvarteret eller området eller til det, der tilstræbes i området.

3) Der skal under hensyn til ejendommens benyttelse sikres tilfredsstillende lysforhold for ejendommens bebyggelse og nabobebyggelse samt sikres mod væsentlige indbliksgener i forhold til anden bebyggelse på samme grund og på nabogrunde.

4) Der skal i overensstemmelse med kravene i kapitel 2.4 sikres tilfredsstillende friarealer i forhold til ejendommens benyttelse, herunder opholdsarealer for beboere, brugere og beskæftigede.

5) Der skal i overensstemmelse med kravene i kapitel 2.4 og under hensyn til ejendommens benyttelse sikres tilfredsstillende adgangs- og tilkørselsforhold for ejendommens brugere, herunder personer med handicap, og redningsberedskab, og der skal være tilstrækkelige parkeringsarealer.

6) Ved bebyggelse i randen af tæt bebyggede byområder, der støder op til et uplanlagt areal, til et parcel-, sommerhus- eller kolonihaveområde, eller et område med tæt/lav bebyggelse, skal bebyggelsens samlede omfang fastlægges under hensyn til karakteren af de tilstødende arealer og omfanget af eventuel bebyggelse.

2.3.2 Grundens størrelse

Stk. 1. Ved udstykning, matrikulering eller arealoverførsel fastlægges grundens størrelse efter kriterierne i kapitel 2.3.1 og denne bestemmelses stk. 2.

Stk. 2. Der skal fastlægges en grundstørrelse, der ud fra en samlet vurdering, herunder af forholdet mellem eventuel eksisterende bebyggelse og grundstørrelsen, muliggør bebyggelse og udnyttelse af ejendommen i overensstemmelse med kravene i kapitel 2.3 og kapitel 2.4, og giver mulighed for vejadgang i overensstemmelse med vejlovgivningen og sikrer, at de ubebyggede arealer opfylder kravene i dette kapitel.

2.3.3 Afstandsforhold

Stk. 1. Bebyggelsens afstand til naboskel, vej og sti fastlægges efter kriterierne i kapitel 2.3.1 og kravene i stk. 2.

Stk. 2. Ved fastlæggelse af afstande efter stk. 1 skal det i øvrigt sikres, at:

1) Tagvand holdes på egen grund.

2) Vinduer, altaner og lignende ikke giver væsentlige indbliksgener i forhold til anden bebyggelse på samme grund og på nabogrunde.

Stk. 3. Er et område overvejende bebygget med sluttet bebyggelse, kan kommunalbestyrelsen bestemme, at ny bebyggelse skal opføres i vej- eller byggelinjen og føres ud i skel mod nabogrundene.

2.3.4 Etageantal og højdeforhold

Stk. 1. Bebyggelsens højde og etageantal fastlægges efter kriterierne i kapitel 2.3.1 med de udvidelser og begrænsninger, der følger af stk. 2.

Stk. 2. Fastlæggelse af bebyggelsens højde og etageantal efter stk. 1 skal ske under hensyntagen til forholdet mellem bebyggelsens højde og afstand til anden bebyggelse og friarealer på samme grund samt til nabobebyggelse og dennes friarealer samt til vej og sti med henblik på at sikre tilfredsstillende lysforhold og forhindre væsentlige indbliksgener.

2.3.5 Etageareal

Stk. 1. Bebyggelsens etageareal fastsættes efter kriterierne i kapitel 2.3.1 og denne bestemmelses stk. 2.

Stk. 2. Ved fastlæggelse af etageareal til boligformål i eksisterende bebyggelse, herunder eksisterende uudnyttede tagetager, skal kommunalbestyrelsen lægge vægt på, at der tilvejebringes tidssvarende boliger af en rimelig størrelse i forhold til det samlede areal, der søges udnyttet.

2.4 De ubebyggede arealer

Stk. 1. De i kapitel 2.4 foreskrevne arealer kan være fælles for flere ejendomme. Disponering, anlæg og anvendelse af sådanne fælles friarealer skal sikres ved tinglysning på de pågældende ejendomme.

2.4.1 Bebyggelsens opholdsarealer

Stk. 1. Der skal til en bebyggelse udlægges opholdsarealer af en passende størrelse i forhold til bebyggelsens benyttelse, omfang og beliggenhed.

Stk. 2. Opholdsarealerne skal være på terræn, men kan dog tilvejebringes på et overdækket eller hævet gårdareal eller delvist tilvejebringes på et tagareal eller på større altaner.

Stk. 3. For etageboliger og tæt/lav boligbebyggelse, herunder rækkehuse og kædehuse m.v., skal en passende del af opholdsarealet anlægges som legeområde. Hvor stort legeområdet skal være, afgøres af kommunalbestyrelsen og skal fremgå af byggetilladelsen.

Stk. 4. Der kan i byggetilladelsen fastsættes en frist for indretningen af opholdsarealer og legeområder.

2.4.2 Parkeringsarealer

Stk. 1. Der skal udlægges (reserveres) tilstrækkelige parkeringsarealer til, at bebyggelsens beboere, de beskæftigede i bebyggelsen, besøgende, kunder og leverandører m.v. kan parkere biler, motorcykler, knallerter og cykler, m.v. på ejendommens område.

Stk. 2. Hvor stor en del af grundens areal, der skal udlægges (reserveres) til parkeringsareal, og hvornår det skal anlægges, fastsættes af kommunalbestyrelsen og skal fremgå af byggetilladelsen

Stk. 3. Ved udformningen af parkeringspladser skal et passende antal parkeringspladser udformes, så de kan anvendes af personer med handicap. Kravet omfatter ikke fritliggende enfamiliehuse og sommerhuse i sommerhusområder.

2.4.3 Adgangs- og tilkørselsarealer

Stk. 1. Fra vej til indgange i en ejendoms bygninger og til en ejendoms ubebyggede arealer skal der være adgang og tilkørsel. Udformningen af adgangs- og tilkørselsarealerne skal være afpasset efter bebyggelsens art. Adgangs- og tilkørselsarealer skal forsynes med belysning. Trapper og ramper skal belyses stærkest.

Stk. 2. Adgangs- og tilkørselsarealer skal være udformet, så bebyggelsen kan benyttes af personer med handicap. Adgangsareal fra vej, herunder p-plads til ejendommens ubebyggede arealer og til indgange i bygninger, skal være mindst 1,3 m bredt og med en fast jævn belægning.

Niveauforskelle i adgangsarealet skal udlignes i terræn eller ved rampe, og ramper kan suppleres med trin med en stigning på højst 150 mm og en grund på mindst 300 mm. Ramper må ikke udføres med en større hældning end 1:20, og der skal være en vandret plads på mindst 1,3 m x 1,3 m for hver ende af rampen.

Ramper med en hældning på mere end 1:25 skal desuden forsynes med reposer for hver 12 m.

Gribeegnede håndlister skal opsættes i en højde på ca. 0,8 m i begge sider af ramper og trapper.

Stk. 3. Gangarealer til bebyggelsen skal anlægges med markant taktil adskillelse til andre trafikformer. Oven for trapper i adgangsveje skal der udføres et belægningsskift i farve og følbarehed 0,9 m før trappens begyndelse og i hele trappens bredde. Det yderste af trinflader og trinforkanter skal markeres med kontrastfarve.

Stk. 4. Porte eller passage, der er nødvendig i henhold til stk. 1, skal udformes, så der er let adgang for redningskøretøjer.

Stk. 5. Fritliggende enfamiliehuse, der alene anvendes til boligformål, og sommerhuse i sommerhusområder, er ikke omfattet af bestemmelserne i stk. 1-3.”

20. Vejledningsteksten til kap. 2 affattes således:

”(2.1, stk. 1) Bestemmelsen beskriver de forhold, der er gældende for kapitel 2 både inden for byggeretten i henhold til kapitel 2.2 og ved en helhedsvurdering i henhold til kapitel 2.3.

De bebyggelsesregulerende forhold kan indgå som vilkår i byggetilladelsen.

(2.1, stk. 3) Bestemmelserne i planloven gælder forud for de bygningsregulerende bestemmelser i kapitel 2. Bestemmelserne i kapitel 2 har alene udfyldende karakter i forhold til bebyggelse i landzone.

(2.2, stk. 1) Kan en bebyggelse ikke opføres i overensstemmelse med bestemmelserne i kapitel 2.2, fastlægges bebyggelsens samlede omfang og indvirkning på omgivelserne ved en helhedsvurdering efter bestemmelserne i kapitel 2.3. Tilladelse vedrørende de bebyggelsesregulerende forhold efter kapitel 2 kan meddeles som vilkår i byggetilladelsen.

(2.2.1, stk. 1) Bebyggelsesprocenten beregnes efter reglerne i bilag 1, B.1.1.1, grundens areal efter bilag 1, B.1.1.2, og etageareal efter bilag 1, B.1.1.3.

(2.2.1, stk. 1, nr.5) Anden bebyggelse er etageboligbyggeri i et område, der ikke er udlagt til etageboligbebyggelse, og byggeri, der ikke er omfattet af nr. 1-4.

(2.2.2, stk. 1) Beregning af højder sker efter reglerne i bilag 1, B.1.1.4, og beregning af etageantal efter bilag 1, B.1.1.6.

Bestemmelsen omfatter det vandrette højdegrænseplan. Ingen del af bygningens ydervægge eller tag må være højere end 8.5 m., jf. dog bilag 1, B 1.1.4, stk.3.

(2.2.3, stk. 1) Bebyggelsens højde- og afstandsforhold beregnes efter reglerne i bilag 1 B.1.1.4 og bilag 1 B.1.1.5.

(2.2.3, stk. 1, nr. 1) Bestemmelsen omfatter det skrå højdegrænseplan. Ingen del af bygningens ydervægge eller tag må være højere end 1,4 x afstanden til naboskel og sti jf. dog bilag 1, B 1.1.4, stk. 3.

(2.2.3, stk.1, nr. 2) Afstandskravet gælder også for hævede opholdsarealer i det fri (hævet mere end 30 cm over naturligt terræn), udestuer, udvendige trapper, altaner, skorstene, tagterrasser, solcelleanlæg eller solfangere og lignende samt for svømmebassiner.

(2.2.4, stk. 1, nr. 1) Er eksisterende bebyggelse i området overvejende opført på anden måde end angivet i stk. 1, nr. 1-3 i henseende til bygningshøjde og udnyttelse af tagetage, kan ny bebyggelse opføres efter helhedsvurderingen i kapitel 2.3 med henblik på at tilpasse ny bebyggelse efter områdets karakter.

(2.2.4, stk. 1, nr. 2) Bestemmelsen omfatter det vandrette højdegrænseplan.

(2.2.4, stk. 1, nr. 3) Afstandskravet gælder også for hævede opholdsarealer i det fri (hævet mere end 30 cm over naturligt terræn), udestuer, udvendige trapper, altaner, skorstene, tagterrasser solcelleanlæg og solfangere og lignende samt for svømmebassiner.

(2.2.5, stk. 1) Udstykning, matrikulering eller arealoverførsel i forbindelse med grunde til andet byggeri end fritliggende enfamiliehuse og sommerhuse i sommerhusområder skal ske efter bestemmelserne i kapitel 2.3.2.

(2.2.6, stk. 1) Bestemmelsen omfatter bygninger til udhusformål, herunder fyrrum, samt lagertanke for fyringsolie og lignende installationer, som er nødvendige til selve bygningens drift og andre udhusbygninger, der normalt vil kunne opføres som fritliggende bygninger.

Bestemmelsen omfatter alene garager, carporte og lignende mindre bygninger, der opføres i tilknytning til en primær bebyggelse.

Bestemmelsen omfatter ikke bygninger, der anvendes til beboelse, køkken, WC eller bad.

(2.2.6, stk. 2) Opfylder byggeriet ikke alle bestemmelsens betingelser i nr. 1-4 skal byggeriet behandles efter helhedsvurderingen i kapitel 2.3.

Bestemmelsen omfatter alle sekundære bygninger i skel, også bygninger omfattet af kapitel 2.2.7.

(2.2.6, stk. 2., nr. 1) Inden for 2,5 m fra skel må bygningerne ikke være højere end 2,5 m. Fra 2,5 og videre ind på grunden må højden ikke være over 1,4 x afstanden til naboskel.

(2.2.6, stk. 2, nr. 2) Udhæng udover 0,5 m medregnes til bygningens længde. Længden af en carport måles 0,5 m inden for tagfladens begrænsning.

(2.2.6, stk. 3) Sommerhuse må ikke opføres nærmere naboskel, vej og sti end 5,0 m.

(2.2.7, stk. 1) Der kan opføres op til to småbygninger, der overholder bestemmelserne i kap. 2.2.7 uden anmeldelse eller byggetilladelse, jf. kapitel 1.6, stk. 1, nr. 4.

Det bør dog undersøges, om der er privatretlige servitutter, deklarationer, offentligretlige byggelinjer, lokalplaner eller byplanvedtægter m.v., som kan få indflydelse på opførelsen af bygningerne.

(2.2.8, stk. 1) Højder måles efter bestemmelsen i bilag 1 B.1.1.4.

(2.2.8, stk. 2) Bestemmelsen gælder også for fritstående siloer, der opføres som en del af et fodersystem, der er forbundet med driftsbygningen via et transportsystem. Tværsnit måles som det vandrette plan på siloens bredeste sted.

(2.3, stk. 1) Ved en helhedsvurdering forstås kommunalbestyrelsens konkrete vurdering i henhold til bestemmelserne i kapitel 2.3.2.-2.3.5 af en bebyggelses samlede omfang og indvirkning på omgivelserne med hensyn til grundstørrelse, bebyggelsesprocent, afstands- og højdeforhold, etageantal, samt de ubebyggede arealers indretning, jf. kapitel 2.1, stk. 1. Dette sker, efter de generelle kriterier i kapitel 2.3.1, under hensyn til hensigtsmæssigheden af bebyggelses omfang i forhold til anvendelse, at bebyggelsen svarer til det sædvanlige for et område, og at bebyggelsen og dens omgivelser sikres tilfredsstillende lysforhold og sikres smod væsentlige indbliksgener.

(2.3.1, stk. 1) De i stk. 1, nr. 1-6 nævnte kriterier er udtryk for de retligt bindende grænser for kommunalbestyrelsens vurdering af de bebyggelsesregulerende forhold og udtrykker hermed de saglige hensyn, som kommunalbestyrelsen lovligt kan og skal inddrage i helhedsvurderingen.

(2.3.1, stk. 1, nr. 1) Ved afvejningen af, om bebyggelses omfang er hensigtsmæssig i forhold til anvendelsen, skal indgå de hensyn, som er bygget ind i bestemmelserne i kapitel 2.3.2-2.3.5. De enkelte hensyn vil ikke have samme væsentlighed for alle typer byggerier. For eksempel vil hensynet til opholdsarealer veje tungere ved fastlæggelse af bebyggelsesprocenten for en beboelsesbygning end for en erhvervsbygning, der herved vil kunne tillades opført med et større etageareal. Ved publikumsorienterede erhvervsbygninger vil kravet til parkering omvendt veje tungere end ved opførelse af en beboelsesbygning.

(2.3.1, stk. 1, nr. 2) Ved området forstås et af kommunen udlagt areal som f. eks. et sommerhusområde, parcelhusområde, industriområde eller en bebyggelse, der efter sin karakter fremstår som et afgrænset område.

Ved bebyggelse af en ubebygget ejendom må det vurderes, hvad der er det sædvanlige i kvarteret og/eller alternativt i området. Hvis det på denne baggrund ikke kan fastlægges, hvad der er det sædvanlige, eller ved bebyggelse i et nyudlagt område, skal der lægges vægt på, hvad der tilstræbes i området. Rammebestemmelser vedrørende grundstørrelse, etageareal, etageantal og højde- og afstandsforhold i en kommuneplan kan være vejledende for, hvad der er sædvanligt eller tilstræbes i området.

(2.3.1, stk. 1, nr. 6) Bestemmelsen dækker en række "sammenstødtilfælde", hvor hensynet til karakteren af de nævnte tilstødende arealer skal inddrages i vurderingen på samme måde som de øvrige hensyn i kapitel 2.3.1, stk. 1, nr. 1-5, hvorefter der uden for de nævnte sammenstødtilfælde i geografisk henseende ellers kun ville skulle lægges vægt på hensynet til karakteren af bebyggelsen i karréen, kvarteret eller området.

(2.3.2, stk. 1) Der kan ved fastsættelse af grundstørrelsen lovligt lægges vægt på samtlige de hensyn, som er indeholdt i kapitel 2.3, herunder ved opdeling af grunden således, at en fortsat lovlig udnyttelse af ejendommen muliggøres.

Kommunalbestyrelsen kan tilsvarende nægte at godkende en grundstørrelse, når der herved vil fremkomme en grundstørrelse, der på opdelingstidspunktet ikke muliggør bebyggelse, der overholder de bebyggelsesregulerende krav til de ubebyggede arealer, herunder adgang til ejendommen, og afstandsbestemmelserne, herunder forholdet mellem en bebyggelses højde og afstand til nabobebyggelse.

(2.3.3, stk. 1) Ved fastlæggelse af afstande efter stk. 1 skal det sikres, at der er tilfredsstillende forhold med hensyn til sammenhængen mellem bebyggelses højde og dens afstand til vej, sti og naboskel i overensstemmelse med kapitel 2.3.4. Af bilag 1. B 1.5 fremgår reglerne for beregning af afstandsforhold.

Opmærksomheden henledes på de brandmæssige forhold i kapitel 5.

(2.3.4, stk. 1) Bestemmelsen omfatter både det såkaldt vandrette og det skrå højdegrænseplan. Af bilag B 1.1.4 fremgår reglerne for beregning af bebyggelsens højde. Af bilag 1, B 1.1.6 fremgår reglerne for beregning af bebyggelsens etageantal.

(2.3.5, stk. 2) Etablering af nye (flere) boliger i en eksisterende ejendom kan medføre krav om etablering af p-pladser og friarealer efter kapitel 2.6.

En tidssvarende bolig skal forstås som en bolig, der som minimum lever op til kravene i kapitel 3.3.

(2.4, stk. 1) Ubebyggede arealer, der er udlagt i henhold til bestemmelserne, må ikke benyttes i strid med det formål, hvortil de er udlagt. Der henvises til byggelovens § 7.

(2.4.1, stk. 3) Sikkerhedskrav til legepladsredskaber fremgår af kapitel 4. Konstruktioner.

(2.4.1, stk. 4) Bestemmelsen giver mulighed for, at beboerne kan inddrages i indretningen af opholdsarealer og legeområder.

(2.4.2, stk. 3) Handicapparkeringspladser har et brugsareal på 3,5 x 5 m og bør placeres så nær indgangen som muligt og være med fast jævn belægning. Mindst én handicapparkeringsplads bør have et brugsareal på 4,5 x 8 m af hensyn til minibusser med lift bag på. Hvis der er niveauspring i adgangen fra parkeringsareal til andet areal, bør disse være højst 2,5 cm.

DS-håndbog 105 "Udearealer for alle - Anvisning for planlægning og indretning med henblik på handicappedes færden" indeholder anvisninger på udformning af det fysiske miljø med henblik på at give handicappede større uafhængighed, bevægelsesfrihed og sikkerhed. Der henvises endvidere til "Færdselsarealer for alle" fra Vejdirektoratet.

(2.4.3, stk. 1) Belysning af adgangs- og tilkørselsarealer bør være retningsgivende og ikke blændende. Der henvises endvidere til privatvejslovens regler om private fællesveje, hvorefter kommunen kan beslutte, at der på offentligt tilgængelige veje skal være belysning.

(2.4.3, stk. 2) DS-publikationen "Udearealer for alle - Anvisning for planlægning og indretning med henblik på handicappedes færden" indeholder anvisninger på udformning af det fysiske miljø med henblik på at give handicappede større uafhængighed, bevægelsesfrihed og sikkerhed.

Ramper med hældning mellem 1:25 og 1:20 kan i stedet for håndlister forsynes med værn eller udføres som en terræनुudligning uden fare for fald til siderne.

(2.4.3, stk. 3) For at undgå kollision med fritstående trapper ved enten siden eller undersiden af trappen, bør trappen afskærmes med trappeværn, så en fri højde på 2,2 m opnås. Af hensyn til personer med synshandicap bør trinflader med gitterriste, huller og lignende undgås eller udformes på en måde, så blindestokke ikke kan sidde fast i eller falde igennem trinfladerne, og så førerhunde sikres mod at få beskadiget klørerne.

(2.4.3, stk. 4) For at redningskøretøjer kan komme ind, skal der være en fri bredde på mindst 2,8 m og en fri højde på mindst 3,4 m. I smalle gader kan der være behov for at øge gennemkørselens bredde.

(2.4.3, stk. 5) Fritliggende enfamiliehuse, der delvist anvendes til erhverv, er omfattet af bestemmelserne i stk. 1-3."

21. I bilag I, kap. 4.7, indsættes som stk. 3:

"Stk. 3. Konstruktioner på byggepladser skal placeres i en sådan afstand fra naboskel, vej eller sti eller udføres på en sådan måde, at der ikke er risiko for brandspredning til bygninger på anden grund. Konstruktioner, der ikke er placeret på en byggeplads, men hvor konstruktionens placering har en direkte tilknytning til det pågældende byggearbejde, skal ligeledes placeres og udføres på en sådan måde, at der ikke er risiko for brandspredning til anden bebyggelse."

22. Som vejledningstekst til bilag I, kap. 4.7, stk. 3, indsættes:

"Bestemmelsen om brandspredning til bygninger på anden grund findes i kap. 5.5.3, stk. 1."

23. I *vejledningsteksten* til *kap. 5.5.3, stk. 1*, indsættes efter *2. afsnit*:

”Konstruktioner, der anvendes til brug ved udførelsen af et byggearbejde, er desuden reguleret i kap. 4.7.”

24. I *vejledningsteksten* til *kap. 5.4, stk. 13*, indsættes efter *1. pkt.*:

”I boliger med eget fyr bør der også placeres en røgalarm i rummet, hvor fyret er placeret. Røgalarmer bør være sammenkoblede.”

25. I *bilag I, kap. 5.4*, indsættes som *stk. 19*:

”*Stk. 19.* I en bygning, hvor gulvet i øverste etage er beliggende mere end 22 m over terræn, skal der ved valg af brandtekniske installationer tages særligt hensyn til muligheden for evakuering fra bygningen, redningsberedskabets indsatstid, adgang til etagerne, brandbelastningen og bygningens konstruktive forhold.”

26. Som *vejledningstekst* til *bilag I, kap. 5.4, stk. 19*, indsættes:

”(5.4, stk. 19) *Mulige installationer i forbindelse med høje bygninger* kan f.eks. være brandmandselevator, varslingsanlæg, automatisk brandalarmanlæg, automatisk sprinkleranlæg og stigrør m.v.”

27. I *vejledningsteksten* til *bilag I, kap. 6.3.1.2, stk. 2*, ændres ”Opholdsrum” til: ”Beboelsesrum”.

28. I *vejledningsteksten* til *bilag I, kap. 6.4.2, stk. 1*, indsættes efter ”tabel I i Miljøstyrelsens Vejledning nr. 5/1984”: ”De vejledende grænseværdier gælder på egen grund samt for naboejendomme.”

29. Som *vejledningstekst* til *bilag I, kap. 6.4.2, stk. 3*, indsættes:

”(6.4.2, stk. 3) Ved bygningernes vinduer forstås vinduer til beboelsesrum og køkkener. Ved rekreative arealer forstås primært udendørs opholdsarealer som altaner, terrasser, tagterrasser og siddepladser, men ikke gangarealer, trapper, bede og beplantninger m.v.”

30. I *bilag I, kap. 6.5.2, stk. 1*, indsættes efter ”beboelsesrum”: ”og køkken”.

31. *Vejledningsteksten* til *bilag I, kap. 6.5.2, stk. 1*, affattes således:

”(6.5.2, stk. 1) I arbejdsrum m.v., beboelsesrum og køkken kan dagslyset i almindelighed anses for at være tilstrækkeligt, når glasarealet ved sidelys svarer til mindst 10 pct. af gulvarealet eller ved ovenlys mindst 7 pct. af gulvareal, forudsat at ruderne har en lystransmittans på mindst 0,75. De 10 pct. og 7 pct. er vejledende ved normal placering af bygningen og normal udformning og indretning af lokalerne. Hvis vinduestypen er ukendt på projekteringsstidspunktet, kan omregning fra karmlysningsareal til glasareal ske ved at multiplicere karmlysningsarealet med faktoren 0,7. Glasarealet skal forøges forholdsmæssigt ved reduceret lysgennemgang (f.eks. solafskærmende ruder) eller formindsket lysadgang til vinduerne (f.eks. ved tætliggende bygninger). I beboelsesrum og køkken kan dagslyset alternativt anses for at være tilstrækkeligt, når det ved beregning kan eftervises, at der er en dagslysfaktor på 2 pct. i halvdelen af rummet. I arbejdsrum kan dagslyset også anses for at være tilstrækkeligt, når det ved beregning kan eftervises, at der er en dagslysfaktor på mindst 2 pct. i arbejdszonen i rummet. Dette kan beregnes med et net, der dækker rummet eller arbejdszonen. Nettet starter 0,5 m fra væggene og indeholder beregningsskæringspunkter med ens afstand på højst 0,5 m. Der bør være lige stor afstand mellem beregningsskæringspunkterne.

Dagslyset i arbejdsrum m.v. kan ligeledes anses for at være tilstrækkeligt, når det ved måling kan eftervises, at der er en dagslysfaktor på 2 pct. ved arbejdspladserne. Ved bestemmelse af dagslysfaktoren tages der hensyn til de faktiske forhold, herunder vinduesudformning, lystransmittans og rummets og omgivelsernes karakter.

Der henvises til By og Byg Anvisning 203: Beregning af dagslys i bygninger samt SBI-anvisning 219: Dagslys i rum og bygninger.”

32. I bilag I, kap. 7.2.5.1, stk. 6 og 7, ændres ”rudearealet” til: ”glasarealet”.

33. I bilag I, kap. 7.3.2, stk.1, ændres ”der er mere end 5 K” til: ”der er 5 K eller mere”.

34. Bilag I, kap. 7.4.1, affattes således:

”7.4.1. Generelt

Stk. 1. Ved ombygning og andre forandringer i bygninger skal rentable energibesparelser i kapitel 7.4.2, stk. 1 og kapitel 8 gennemføres. Bestemmelserne vedrører isolering af ydervægge, gulve, tagkonstruktioner og vinduer m.v. samt ændringer af installationer. Kravet gælder kun for den bygningsdel eller installation, der er omfattet af ændringen. Bilag 6 indeholder vejledning i afgrænsning af de arbejder, der er rentable.

Stk. 2. Ved udskiftning af bygningsdele eller installationer skal bestemmelserne i kap. 7.4.2, stk. 1 og stk. 3-6, og kap. 8 opfyldes uanset rentabilitet.

Stk. 3. Kirker, fredede bygninger og bygninger, som er en del af et fredet fortidsminde er undtaget fra bestemmelserne i kap. 7.4.2, og kap. 8.6.2, stk. 2. Bevaringsværdige bygninger, der er omfattet af en bevarende byplanvedtægt, bevarende lokalplan, tinglyst bevaringsdeklaration eller bygninger udpeget i kommuneplanen som bevaringsværdige og bygninger, der af kulturministeren er besluttet udpeget som bevaringsværdige i henhold til bygningsfredningslovens § 19, stk. 1, er ligeledes undtaget fra bestemmelserne i kap. 7.4.2, og kap. 8.6.2, stk. 2, hvis det vil være i strid med den pågældende planlægning eller udpegning at efterleve kravene.

Stk. 4. I særlige tilfælde med komplicerede bygningskonstruktioner kan de tiltag, der er beskrevet i bilag 6 ikke gennemføres på rentabel vis. Her skal der så foretages en eftervisning af den manglende rentabilitet.

Stk. 5. Afhængig af den konstruktive udformning og bygningens isoleringstilstand, kan der være løsninger, der ikke kan gennemføres fugtteknisk forsvarligt. Disse arbejder skal ikke gennemføres.

Stk. 6. Bygningsmæssige ændringer, der indebærer et forøget energiforbrug, kan gennemføres, hvis der gennemføres tilsvarende kompenserende energibesparelser.

Stk. 7. Ombygning, der er et led i en væsentlig anvendelsesændring, er omfattet af kap. 7.3 og skal opfylde disse krav, selvom ændringerne eventuelt ikke er rentable.”

35. Vejledningsteksten til bilag I, kap.7.4.1, affattes således:

”(7.4.1, stk. 1) Artikel 7 i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2010/31 af 19. maj 2010 om bygningers energimæssige ydeevne (omarbejdning) opfyldes af bestemmelserne i dette kapitel. Malerbehandling, pudsning af facader, lapning af huller i tagdækningen og hulmursisolering er ændringer, som ikke udløser krav om gennemførelse af rentable energibesparelser.

(7.4.1, stk. 2) Ved udskiftning forstås f.eks. et helt nyt facadeparti, en ny tagkonstruktion inklusiv tagdækning, spær, isolering og loft, udskiftning af et vindue, en cirkulationspumpe eller et kedelanlæg.

(7.4.1, stk. 3) Planloven muliggør alene planlægning for bevaring af en bebyggelses ydre fremtræden. Undtagelsen for bevaringsværdige bygninger gælder for byggearbejder, der vil have en

visuel indflydelse på de dele af en bygnings ydre, der er omfattet af den beskyttende planlægning eller udpegning.

Energimæssige tiltag bør udføres uden, at det forringer den pågældende bevaringsværdige bygning. Det fremgår af kap. 7.4.2, stk. 3, at byggetekniske forhold kan indebære, at energibesparelser ikke kan opfyldes på rentabel eller fugtteknisk forsvarlig måde. Hvis energimæssige forbedringer således alene kan ske ved indvendig efterisolering, men dette ikke kan udføres teknisk forsvarligt, eller efterisoleringen vil medføre et indeklima, der ikke lever op til de gældende regler, vil der i den konkrete situation ikke være krav om, at der foretages energimæssige forbedringer.

Der kan med hjemmel i byggelovens § 22 dispenseres fra bestemmelserne i kap. 7.4.2 og kap. 8.6.2, stk. 2, hvis det skønnes foreneligt med hensynene bag bestemmelserne. Dispensation kan eksempelvis meddeles, hvis en tilsvarende energibesparelse kan opnås på anden måde. Energiguide for fredede og bevaringsværdige bygninger, Bygningskultur Danmark 2010, indeholder eksempler på energibesparende løsninger som ikke går på kompromis med husets historiske og kulturelle kvaliteter.

(7.4.1, stk. 4) Bygningsmæssige foranstaltninger, hvor årlig besparelse gange levetid divideret med investering er større end 1,33, kan anses for rentable. Dette kan også udtrykkes således, at foranstaltningen skal være tilbagebetalt inden for 75 pct. af den forventede levetid. Har et arbejde f.eks. en levetid på 40 år, skal investeringen være tjent hjem på 30 år. De beregningsmæssige levetider fremgår af bilag 6.

(7.4.1, stk. 5) Med hensyn til fugtteknisk udførelse af isoleringsarbejder henvises til SBI-anvisning 224 Fugt i bygninger og til en række byggetekniske erfaringer med forskellige løsninger fra BYG-ERFA.

(7.4.1, stk. 6) Bestemmelsen finder f.eks. anvendelse, hvis der ønskes etableret nye vinduespartier i facaden eller i taget. Den manglende energimæssige ydeevne dækkes f.eks. ved merisolering, solvarmeanlæg, varmepumpeanlæg eller solceller.”

36. *Overskriften til kap. 7.4.2, affattes således:*

”Krav ved ombygning og andre forandringer i bygningen”.

37. *Bilag I, kap. 7.4.2, stk. 1, ophæves.*

Stk. 2-8 bliver herefter stk. 1-7.

38. *I bilag 1, kap. 7.4.2, stk. 2, der bliver stk. 1, ændres ”der er mere end 5 K” til: ”der er 5 K eller mere”.*

39. *I bilag I, kap. 7.4.2, stk. 5, der bliver stk. 4, ændres ”ovenlyskupler” til: ”ovenlysvinduer”.*

40. *Vejledningsteksten til bilag I, kap. 7.4.2, stk. 1-6, affattes således:*

”(7.4.2, stk. 1-6) Rentabel varmeisolering skal foretages i forbindelse med ombygning og ændringer af bygningsdele.

Eksempler på arbejder, hvor der skal foretages rentabel isolering er:

- Lægning af ny tagpapdækning i form af ny tagdug eller overpap på eksisterende tag.
- Nyt tegltag eller tilsvarende.
- Nyt stålpladetag oven på gammelt tag af tagpap eller fibercementplader.

Kravene i stk. 1 gælder for de faktiske størrelser af yderdøre, porte, lemme, forsatsvinduer og ovenlyskupler.

Forsatsvinduer er her nye eller renoverede vinduer med en ekstra ramme. Yderdøre omfatter også yderdøre med ruder.

Linjetab har væsentlig betydning for energiøkonomi og minimering af indeklimagener. Bestemmelserne om linjetab ved udskiftning af vinduer, forbedring af ydervægge eller gulvkonstruktioner finder imidlertid kun anvendelse, hvis der gennemføres samtidige forbedringer af de elementer, der er årsag til linjetabet.

Eksempler på efterisoleringsarbejder, der normalt er rentable, kan findes i bilag 6 og på www.bygningsreglementet.dk.

Byggetekniske forhold kan betyde, at kravene i stk. 1 ikke kan opfyldes, se derfor stk. 2.

Vælges at udskifte gulv, ydervægge, døre, vinduer eller tagkonstruktion gælder stk. 1 og 3-6 uanset rentabilitet, jf. kap. 7.4.1, stk. 2.”

41. I *vejledningsteksten til bilag I, kap. 7.4.2, stk. 7*, der bliver *stk. 6*, ændres ”stk. 4-6” til: ”stk. 3 og 4”.

42. I *bilag I, kap. 7.4.2, stk. 8, nr. 2*, der bliver *stk. 7, nr. 2*, slettes ”gennem tagvinduet”.

43. I *bilag I, kap. 7.4.2, stk. 8, nr. 3*, der bliver *stk. 7, nr. 3*, ændres ”ovenlysvinduer” til: ”ovenlyskupler”.

44. I *vejledningsteksten til bilag I, kap. 7.4.2, stk. 8*, der bliver *stk. 7*, ændres to steder ”stk. 6” til: ”stk. 5”.

45. I *bilag I, kap. 7.6, stk. 1*, ændres ”der er mere end 8 K” til: ”der er 5 K eller mere” og ”der er mere end 5 K” til ”der er 5 K eller mere”.

46. Som *vejledningstekst til bilag I, kap. 8.1, stk. 5*, indsættes:

”(8.1, stk. 5) På grund af varmestrålingen fra røgrøret er en glasplade ikke egnet som beklædningsplade.”

47. I *bilag I, kap. 8.1*, indsættes som *stk. 13 og 14*:

”*Stk. 13.* Indrettes serverrum i en bygning, skal elforbruget til servere måles. Tilsvarende skal elforbrug eller køleydelse til køling af serverrummet måles. Bestemmelserne gælder ved nybyggeri.
Stk. 14. Målerne til el skal være i overensstemmelse med Sikkerhedsstyrelsens bekendtgørelse om måleteknisk kontrol med målere, der anvendes til måling af elforbrug med hensyn til overensstemmelsesvurdering eller typegodkendelse og førstegangsverifikation. Målere til køling skal opfylde Sikkerhedsstyrelsens bekendtgørelse om måleteknisk kontrol med målere, der anvendes til måling af forbrug af varme i fjernvarmeanlæg med hensyn til overensstemmelsesvurdering eller typegodkendelse og førstegangsverifikation.”

48. *Bilag I, kap. 8.2, stk. 4*, affattes således:

”*Stk. 4.* Køleanlæg og varmepumpeanlæg skal udføres med automatisk regulering af køle- eller varmeydelsen efter behovet. Køleydelsen skal endvidere styres efter behovet i det enkelte rum.”

49. I *bilag I, kap. 8.3*, indsættes som *stk. 14-16*:

”*Stk. 14.* Ventilationsanlæg, hvor elforbruget til ventilatorer overstiger 3.000 kWh pr. år, skal forsynes med målere til måling af elforbruget. Bestemmelsen gælder ved nybyggeri og ved nyinstallation i bestående byggeri.

Stk. 15. I ventilationsanlæg, hvor varmeforbruget til varmeplader overstiger 10.000 kWh pr. år, skal varmeforbruget måles. Elforbruget i elvarmeplader, hvor det samlede forbrug overstiger 3.000 kWh pr. år, skal måles. Bestemmelserne gælder ved nybyggeri og ved nyinstallation i bestående byggeri.

Stk. 16. Elmålere skal opfylde Sikkerhedsstyrelsens bekendtgørelse om måleteknisk kontrol med målere, der anvendes til måling af elforbrug med hensyn til overensstemmelsesvurdering eller typegodkendelse og førstegangsverifikation. Varmeenergimålere til måling af varmeforbruget i varmeplader skal være i overensstemmelse med Sikkerhedsstyrelsens bekendtgørelse om måleteknisk kontrol med målere, der anvendes til måling af forbrug af varme i fjernvarmeanlæg med hensyn til overensstemmelsesvurdering eller typegodkendelse og førstegangsverifikation.”

50. *Vejledningsteksten til bilag I, kap. 8.3, stk. 14 og 15*, affattes således:

”(8.3, stk. 14 og 15) Bestemmelsen gælder ikke, hvis fx et eksisterende ventilationsanlæg udvides til at dække andre lokaler i bygningen.”

51. *Bilag I, kap. 8.4.1, stk. 6*, affattes således:

”*Stk. 6.* Fabrikfremstillede produkter, der indgår i eller tilsluttes de faste vandinstallationer til og med tapstedet, skal for så vidt angår egenskaber, der har indflydelse på drikkevandets kvalitet, jf. Miljøministeriets bekendtgørelse om vandkvalitet og tilsyn med vandforsyningsanlæg, være godkendt af Energistyrelsen, medmindre det pågældende produkt er undtaget ifølge bekendtgørelse om udstedelse af godkendelser for byggevarer i kontakt med drikkevand.”

52. *Vejledningsteksten til bilag I, kap. 8.4.1, stk. 6*, affattes således:

”(8.4.1, stk. 6) Administration af godkendelsesordningen for byggevarer i kontakt med drikkevand er i henhold til byggelovens § 28, stk. 2, uddelegeret til en privat virksomhed og er reguleret i bekendtgørelse om udstedelse af godkendelser for byggevarer i kontakt med drikkevand.”

53. Som *vejledningstekst til bilag I, kap. 8.4.1, stk. 11*, indsættes:

”(8.4.1, stk. 11) Med hensyn til bakterievækst i varmtvandsinstallationer henvises til kap. 8.4.2.2.”

54. Som *vejledningstekst til bilag I, kap. 8.4.2.2, stk. 1*, indsættes:

”(8.4.2.2, stk. 1) Med hensyn til forebyggelse og eventuel bekæmpelse af legionella henvises til Rørcenter-anvisning 017 Legionella - Installationsprincipper og bekæmpelsesmetoder.”

55. I *bilag I, kap. 8.4.2.2*, indsættes som *stk. 5 og 6*:

”*Stk. 5.* Det samlede forbrug af varme til opvarmning og cirkulation af varmt vand skal måles, hvis varmeforbruget til opvarmning og cirkulation af varmt vand overstiger 10.000 kWh pr. år. Bestemmelsen gælder ved nybyggeri og ved nyinstallation i bestående byggeri.

Stk. 6. Varmeenergimålere til måling af varmen til produktion af det varme vand skal være i overensstemmelse med Sikkerhedsstyrelsens bekendtgørelse om måleteknisk kontrol med målere, der anvendes til måling af forbrug af varme i fjernvarmeanlæg, hvis måleren anvendes til fordeling af varmeudgiften til det varme vand. For målere til andre formål gælder dog kun bestemmelserne om overensstemmelsesvurdering eller typegodkendelse og førstegangsverifikation.”

56. *Vejledningsteksten til bilag I kap. 8.4.2.2, stk. 5*, affattes således:

”(8.4.2.2, stk. 5) Bestemmelsen gælder ikke såfremt en tilbygning eller ændrede lokaler forsynes fra et eksisterende anlæg.”

57. *Vejledningsteksten til bilag I, kap. 8.4.3.1, stk. 1, 2. pkt.* affattes således:

”Der henvises til Rørcenter-anvisning 016 - Anvisning for håndtering af regnvand på egen grund, og Rørcenter-anvisning 009 - Nedsivning af regnvand i faskiner. Når regnvandet håndteres på egen grund, kræver det tilladelse efter miljølovgivningen.”

58. I *bilag I, kap. 8.4.3.1*, indsættes som nyt *stk. 5*:

”*Stk. 5.* Installerer der højvandslukke til sikring mod oversvømmelser, skal højvandslukket udføres i overensstemmelse med DS 432 Norm for afløbsinstallationer, tabel 4.6.1. Bestemmelsen gælder uanset om højvandslukket installeres i bygningen eller i en brønd på egen grund uden for bygningen.”

Stk. 5 bliver herefter *stk. 6*.

59. I *vejledningsteksten til bilag I, kap. 8.5, stk. 1*, indsættes efter sidste pkt.:

”Med hensyn til emission fra fyringsanlæg henvises til Miljøstyrelsens krav herom.”

60. I *bilag I, kap. 8.5.1.1*, indsættes som *stk. 6-8*:

”*Stk. 6.* Ved opførelse af ny bebyggelse må der til bygningsopvarmning ikke installeres centralvarmekedler beregnet for fyring med naturgas eller fossil olie, jf. dog *stk. 7*.

Stk. 7. Bestemmelsen i *stk. 6* finder ikke anvendelse for centralvarmekedler beregnet for fyring med naturgas, hvor kommunalbestyrelsen inden den 1. januar 2013 i medfør af lov om varmforsyning har truffet endelig beslutning om, at bygninger i området skal have mulighed for individuel naturgasforsyning. Hvis kommunalbestyrelsens beslutning er truffet før den 15. juni 1990, finder bestemmelsen i *stk. 6* tilsvarende ikke anvendelse, hvis der i området er etableret naturgasnet.

Stk. 8. Der kan kun meddeles dispensation fra *stk. 6*, hvis der efter en konkret vurdering er forhold, der gør alternativer til centralvarmekedler beregnet til fyring med naturgas eller fossil olie uegnede ved det konkrete byggeri. Ved dispensation kan kommunalbestyrelsen eksempelvis lægge vægt på, at en eller flere af følgende faktorer gør installation af et alternativ til centralvarmekedler beregnet til fyring med naturgas eller fossilt olie i det konkrete byggeri uegnet:

Grundstørrelse.

Bygningens placering på grunden.

Nabohensyn.

Lokale udbygningsplaner for fjernvarme.

Bygningens påtænkte anvendelse.”

61. Som *vejledningstekst til bilag I, kap. 8.5.1.1, stk. 6-8*, indsættes:

”(8.5.1.1, *stk. 6*) Bestemmelsen gælder opførelse af ny bebyggelse, jf. byggelovens § 2, *stk. 1*, litra a, og omfatter således al bebyggelse. Bestemmelsen finder også anvendelse ved tilbygninger, hvor den nye bygningsdel medfører, at der installeres en ny centralvarmekedel. Hvorvidt omfanget af et ombygningsarbejde må sidestilles med et nybyggeri, beror på en konkret vurdering efter byggelovens § 2, *stk. 1*, litra b. Ved store bygninger installeres i visse tilfælde kollektive varmforsyningsanlæg, der reguleres efter varmforsyningsloven. Disse kollektive varmforsyningsanlæg er ikke omfattet af bestemmelsen. Bestemmelsen træder i kraft den 1. januar 2013. Bestemmelsen finder anvendelse ved ansøgninger om byggetilladelse, der indsendes efter den 1. januar 2013.

(8.5.1.1, *stk. 7*) Der gælder en undtagelse fra forbuddet mod installation af naturgasfyr i områder, hvor kommunalbestyrelsen inden den 1. januar 2013 har truffet endelig beslutning om, at bygninger skal have mulighed for individuel naturgasforsyning. I disse områder vil der i ny bebyggelse, jf. byggelovens § 2, *stk. 1*, litra a, således kunne installeres et naturgasfyr. Siden indførelse af projektsystemet i 1990 skal kommunalbestyrelsen træffe beslutning om individuel

naturgasforsyning af et område efter kravene i projektbekendtgørelsen, der er udstedt med hjemmel i varmforsyningsloven. Før indførelse af projektsystemet i 1990 kunne det også forekomme, at et område blev udlagt til kollektiv varmforsyning via en overordnet kommunal varmeplan eller lokalplaner. I sådanne områder gælder undtagelsesbestemmelsen kun, hvis området allerede har etableret et naturgasnet.

(8.5.1.1, stk. 8) Dispensation kan alene meddeles, når alle relevante alternativer er undersøgt og fundet uegnede. Relevante alternativer kan f.eks. være varmepumper, træpillefyr eller fjernvarme. Dispensation kan eksempelvis meddeles i tilfælde af genopførelse af en bygning uden adgang til fjernvarme, hvor grundens størrelse er for lille til, at jordvarme kan anvendes, hvor støjhensyn gør det u hensigtsmæssigt at installere luft/vand varmepumpe, hvor der ikke er plads til at installere et træpillefyr, eller hvor bygningens placering på grunden umuliggør udnyttelse af solenergi.

Ved vurderingen af de forskellige faktorer, kan følgende tages i betragtning:

- Grundstørrelse.
Grunden er for lille til, at der kan lægges jordslanger til brug for jordvarmeanlæg.
- Bygningens placering på grunden.
Bygningen skal placeres på en måde, så solfangere og solceller ikke vil kunne give et tilstrækkeligt udbytte til, at det kan dække bygningens energiforbrug. Der kan f.eks. være lokalplaner, der umuliggør, at bygningen kan placeres frit på grunden.
- Nabohensyn.
Bygningen ligger så tæt på naboer, at der ikke kan installeres luft/vand-varmepumper uden at påføre naboer støjgener. Det kan være tilfældet ved bygninger, hvor skellet ligger tæt på bygningen.
- Lokale udbygningsplaner for fjernvarme.
Området, som bygningen skal ligge i, vil inden for en kort årrække blive forsynet med fjernvarme, hvilket vil være mere fordelagtigt end at installere f.eks. jordvarme i bygningen.
- Bygningens påtænkte anvendelse.
Bygningens anvendelse betyder, at der f.eks. skal anvendes store mængder meget varmt vand, som ikke kan dækkes af vedvarende energikilder. En anden situation kan være, at en ny bygning har en midlertidig karakter (f.eks. en midlertidig pavillon til en skole), og inden for en kort årrække vil blive fjernet igen.”

62. I *bilag I, kap. 8.5.1.3, stk. 2*, ændres ”Brændeovne” til: ”Brændeovne, masseovne og pejse”.

63. I *vejledningsteksten til bilag I, kap. 8.5.1.4, stk. 1*, indsættes som 2.-4. pkt.: ”Forebyggelse af kulilteulykker i forbindelse med fyring med olie eller fast brændsel kan ske ved etablering af en allikerist eller en skorstenshætte over murede skorstene og ved etablering af en aftrækssikring, der afbryder fyringen i tilfælde af tilstopning af skorsten/aftræk. For kedler med overtryksfyring kan aftrækssikringer dog ikke anvendes.

En kuliltealarm kan supplere sikkerheden ved anlægget. Der bør kun installeres CE-mærkede kuliltealarmer.

Med hensyn til installation af allikerist, aftrækshætter og aftrækssikringer kan servicefirmaet og skorstensfejeren rådgive herom.”

64. Som *vejledningstekst til bilag I, kap. 8.5.1.4, stk. 6*, indsættes:

”(8.5.1.4, stk. 6) Flere oliefyre der opstilles i kaskade, kan dog tilsluttes samme aftræk.”

65. *Bilag I, kap. 8.5.1.4, stk. 7*, affattes således:

”Stk. 7. Kedler til fyring med kul, koks, biobrændsel og biomasse skal mindst opfylde kravene til virkningsgrad og sikkerhed for kedelklasse 5 i DS/EN 303-5 Centralvarmekedler til fast brændsel, manuelt eller automatisk fyrede med en nominel varmeeffekt på op til 500 kW, Terminologi, krav, prøvning og mærkning.”

66. I vejledningsteksten til bilag I, kap 8.5.1.4, stk.7, affattes 1. pkt.:

”(8.5.1.4, stk. 7) Det er en forudsætning, at kedel og brænder er afprøvet sammen. Andre løst udskiftelige brændere kan således ikke anvendes.”

67. I bilag I, kap. 8.5.1.6, stk. 1 og 3, ændres ”biobrændselsfyrede” til: ”særlige biobrændselsfyrede”.

68. Vejledningsteksten til bilag I, kap 8.5.1.6, stk. 1, affattes således:

”(8.5.1.6) Ved særlige biobrændselsfyrede anlæg forstås eksempelvis tørringsanlæg for korn, frø og grøntafgrøder, røgeanlæg og varmolieanlæg.”

69. I vejledningsteksten til bilag I, kap. 8.5.3.1, stk. 1, indsættes efter sidste pkt.:

”Der henvises til DS/EN 1443 Skorstene - generelle krav samt de relevante produktstandarder.”

70. I vejledningsteksten til bilag I, kap. 8.5.3.1, stk. 2, udgår ”eller automatisk fyring med biobrændsel”.

71. I bilag I, kap. 8.6.4, stk. 4 og 5, indsættes efter tabellen:

”Har producenten i stedet dokumentation for SCOP-værdien, er $SCOP \times 0,85 =$ normeffekt faktoren.”

72. I bilag I, kap. 8.6.4, stk. 6, indsættes som nyt 2. pkt.:

”Har producenten i stedet dokumentation for SCOP-værdien, er $SCOP \times 0,90 =$ Normeffekt faktoren.”

73. I bilag I, kap. 8.6.4, stk. 6, indsættes som 4. pkt.:

”Har producenten i stedet dokumentation for SCOP-værdien, er $SCOP \times 0,90 =$ normeffekt faktoren.”

74. I bilag I, kap. 8.6.4, stk. 7 affattes således:

”stk. 7. Luft/luft varmepumper skal mindst have en effektivitet svarende til en SCOP værdi på 3,4 i opvarmningsmode, hvilket svarer til EU’s mindste krav fra 1. januar 2013.”

75. I vejledningsteksten til bilag I, kap. 8.6.4, stk. 4-6, indsættes som 2. pkt.:

”SCOP-værdien er et udtryk for varmepumpers årlige ydelse beregnet på grundlag af afprøvning i et antal driftstilstande, som angivet i DS/EN 14825 Airconditionanlæg, væskekølere og varmepumper med eldrevne kompressorer til rumopvarmning og -afkøling - Prøvning og vurdering under dellast, og baseret på gennemsnitsklimaet i standarden.”

76. Vejledningsteksten til bilag I, kap. 8.6.4, stk. 7 affattes således:

”(8.6.4, stk. 7) Energimærkningsordningen fremgår af EU’s forordning om miljøvenligt design af klimaanlæg og vifter, forordning nr. 206/2012/EU. Bestemmelserne skærpes 1. januar 2014.”

77. I bilag I, kap. 8.6.4, indsættes som stk. 9 og 10:

”Stk. 9. Elforbruget i varmpumper og køleanlæg, der har et årligt elforbrug på mere end 3.000 kWh, skal måles. Eventuel elpatron forsynes med timetæller eller elmåler. Bestemmelsen gælder for nybyggeri og ved nyinstallation i eksisterende byggeri.

Stk. 10. Elmålere skal være i overensstemmelse med Sikkerhedsstyrelsens bekendtgørelse om måleteknisk kontrol med målere, der anvendes til måling af elforbrug med hensyn til overensstemmelsesvurdering eller typegodkendelse og førstegangsverifikation.”

78. Vejledningsteksten til bilag I, kap. 8.6.4, stk. 9 affattes således:

”(8.6.4, stk. 9) Bestemmelsen gælder ikke såfremt et eksisterende anlæg udvides til at forsyne en tilbygning eller eksisterende lokaler.”

79. Bilag I, kap. 8.8, affattes således: ”8.8. Elevatorer

Stk. 1. Elevatoranlæg skal udføres sikkerhedsmæssigt forsvarligt.

Stk. 2. Der skal være naturlig eller mekanisk ventilation af elevatorskakte. Maskinrum skal ventileres.

Stk. 3. Den forventede brugstid i timer pr. døgn eller den forventede benyttelseskategori oplyses af ejeren af bygningen. Elforbruget til elevatorer baseret på den forventede brugstid i timer pr. døgn skal oplyses. Standby forbruget skal ligeledes oplyses. Forbruget skal måles.

Stk. 4. Elevatorer opdeles i følgende fem benyttelses kategorier afhængig af, hvor mange timer i døgnet elevatoren kører:

Kategori	1	2	3	4	5
Hyppighed	Lav	Sjælden	Lejlighedsvis	Hyppig	Meget hyppig
Brugstid i timer pr. døgn	0,2 0 < t ≤ 0,3	0,5 0,3 < t ≤ 1	1,5 1 < t ≤ 2	3 2 < t ≤ 4,5	6 4,5 < t

Stk. 5. For elevatorer i nybyggeri og ved installation af nye elevatorer i eksisterende bygninger må det samlede specifikke energiforbrug uanset benyttelseskategori ikke overstige klasse B i tabel 9 i bilag 6.

Stk. 6. Bestemmelsen i stk. 5 gælder ikke for elevatorer med mærkelast af elevatorstol på over 1.600 kg.

Stk. 7. Måling af det samlede specifikke elforbrug foretages som angivet i VDI 4707 Aufzüge Energieeffizienz, März 2009.”

80. Vejledningsteksten til Bilag I, kap. 8.8, affattes således:

”(8.8, stk. 1-7) Der henvises til Arbejdstilsynets bekendtgørelse om anvendelse og opstilling af elevatorer mv.

Opmærksomheden henledes på kap. 3.2.2, stk. 6, om tilgængelighed.

Bestemmelserne finder anvendelse ved nybyggeri og nyinstallation i eksisterende bygninger.

Det forventes, at alle nye elevatorer fra 2015 skal opfylde kravene til det specifikke energiforbrug for energiklasse A efter VDI 4707 Aufzüge Energieeffizienz, März 2009. Når den europæiske standard EN ISO 25745 Elevatorer og rullende trappers energieffektivitet er færdig, er det hensigten at benytte denne som grundlag for en revision af bestemmelserne.

(8.8, stk. 2) Mekanisk ventilation kan være udsugning eller balanceret mekanisk ventilation.

(8.8, stk. 3) Elforbruget til elevatorer omfatter ikke energiforbrug til opvarmning og eventuel køling af elevatorskakte samt energiforbrug til ventilation af skakte. Energiforbruget hertil er omfattet af øvrige bestemmelser i kapitel 7 og 8. Elforbruget omfatter heller ikke belysning foran skaktdørene på etagerne.

(8.8, stk. 4) I Danmark vil benyttelseskategorierne 4 og 5 sjældent blive anvendt. I tabel 5 i bilag 6 er der eksempler på bygningers indplacering i de 5 kategorier.

(8.8, stk. 5) Bestemmelsen indebærer, at elevatoren opfylder kravet til det specifikke energiforbrug for energiklasse B efter VDI 4707 Aufzüge Energieeffizienz, März 2009. Det specifikke energiforbrug kan bestemmes på grundlag af måling med en referencetur, som beskrevet i bilag 6. Det specifikke energiforbrug fremkommer ved at dividere det målte forbrug med mærkelasten og rejselængden.

(8.8, stk. 6) Bestemmelsen indebærer, at f.eks. gods-elevatore og store senge-elevatore er undtaget fra bestemmelserne.

(8.8, stk. 7) Det specifikke energiforbrug kan bestemmes på grundlag af måling af energiforbruget som angivet i VDI 4707. Det er installatørens ansvar, at elevatoren lever op til bestemmelsen i stk. 5 og at kunne dokumentere dette. Måling af energiforbrug kan med fordel ske i forbindelse med slutinspektion iht. Arbejdstilsynets bekendtgørelse nr. 629. Uanset dokumentation, skal måling kunne foretages som angivet i VDI 4707.”

81. *Vejledningsteksten til bilag 1, B.1.1.2, stk. 1, 2. pkt., ophæves.*

82. I *bilag 1, B.1.1.2*, indsættes efter stk. 1 som nyt stykke:

”Stk. 2. Vejareal, eller areal, der skal holdes ubebygget, som følge af hjørneafskæring eller byggelinjepålæg til sikring af vejanlæg skal indgå i grundens areal ved beregning af bebyggelsesprocenten.”

Stk. 2 bliver herefter stk. 3.

83. I *bilag 1, B.1.1.4*, indsættes efter stk. 1 som nyt stykke:

”Stk. 2. Bebyggelse i skrånende terræn kan opføres uden fastsættelse af niveauplaner, såfremt højden, målt lodret fra naturligt terræn, ikke overstiger de i kapitel 2.2.2, stk. 1, og kapitel 2.2.6, stk. 1, fastsatte grænser for bebyggelsens højde, samt den i kapitel 2.2.3, stk. 1, nr. 1 og 2, angivne afstand til skel.”

Stk. 2 bliver herefter stk. 3.

84. Som *vejledningstekst til bilag 1, B.1.1.4, stk. 2*, indsættes:

”(B.1.1.4., stk. 2) Formålet med bestemmelsen er at fritage kommunalbestyrelsen for fastsættelse af niveauplaner i forhold til en bebyggelse på skrånende terræn, der utvivlsomt ligger inden for byggerettens vandrette højdegrænseplan efter kapitel 2.2.2 og kapitel 2.2.6.”

85. *Bilag 3, § 3, stk. 2, 2. pkt.*, affattes således:

”Medlemmer udpeges for 4 år og kan genudpeges to gange for i alt maksimalt 12 år.”

86. I *bilag 3, § 5, stk. 1*, indsættes som *2. pkt.*:

”En anerkendt statiker fra et andet land skal virke inden for anerkendelsesorganets rammer for anerkendte statikere i Danmark.”

87. *Bilag 3, § 5, stk. 2-5*, affattes således:

”Stk. 2. Midlertidig og lejlighedsvis virke som anerkendt statiker

En anerkendt statiker fra et andet land, jf. § 1, stk. 2, har ret til midlertidigt og lejlighedsvist at virke som anerkendt statiker i Danmark efter anerkendelsesorganets accept, jf. Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2005/36/EF om anerkendelse af erhvervsmæssige kvalifikationer i EU, art. 7, stk. 1, 2 og 4. Meddelelse fra den anerkendte statiker om midlertidigt og lejlighedsvist virke gives til anerkendelsesorganet. Anerkendelsesorganet kan inden den anerkendte statiker første gang virker som sådan i Danmark kontrollere den anerkendte statikers erhvervsmæssige kvalifikationer i henhold til direktivets art 7, stk. 4. Meddelelsen skal fornyes en gang om året.

Stk. 3. Fast etablering som anerkendt statiker

En anerkendt statiker fra et andet land, jf. § 1, stk. 2, kan gives tilladelse til at virke fast som anerkendt statiker i Danmark efter anerkendelsesorganets beslutning, jf. Afsnit III, kap. 1, i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2005/36/EF om anerkendelse af erhvervsmæssige kvalifikationer i EU, art. 10-15. Ansøgning om tilladelse gives til anerkendelsesorganet. Senest 3 måneder efter fremsendelse af den fuldt dokumenterede ansøgning meddeler anerkendelsesudvalget en begrundet beslutning til ansøgeren. Tidsfristen kan i særlige tilfælde forlænges med 1 måned.

Stk. 4. Kompetencer

Personer omfattet af stk. 2 og 3, og som udøver erhvervet som anerkendt statiker i Danmark, skal være i besiddelse af

- erhvervsmæssige kvalifikationer svarende til kravene i dette bilag og
- tilstrækkelige sprogkundskaber, som er nødvendige for at kunne varetage erhvervet som anerkendt statiker i Danmark i henhold til bygningsreglementet.

Anerkendelsesorganet kan kontrollere kvalifikationer og kundskaber.

Stk. 5. Prøvetid eller egnethedsprøve

Anerkendelsesorganet skal i overensstemmelse med Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2005/36/EF om anerkendelse af erhvervsmæssige kvalifikationer i EU, art. 14, stk. 1 og 2, give ansøgere, der ikke kan dokumentere de fornødne erhvervsmæssige kvalifikationer, mulighed for at vælge mellem en prøvetid eller en egnethedsprøve, og derigennem bevise de påkrævede erhvervsmæssige kompetencer. Indhold og varighed af prøvetid og egnethedsprøve bestemmes af anerkendelsesorganet.”

88. I *indledningen til bilag 6* før overskriften ”Rentable energibesparelser” indsættes som *4. pkt.*:
”4. Elevatorer”

89. I *bilag 6* ændres *overskriften* ”Rentable energibesparelser” til ”1. Rentable energibesparelser”.

90. I *bilag 6, kap. 2*, udgår afsnittet: ”*Sammenvejning af energiforsyninger*”, og i stedet indsættes:
”*Individuelle VE-anlæg*

VE-anlæg på bygningen eller i forbindelse med bygningen indgår i energirammen for den pågældende bygning.

For indregning i energirammen gælder, at f.eks. elproduktion fra solceller og vind kan medregnes i det omfang produktionen dækker det årlige elbehov til bygningsdrift, der indgår i energirammen.

Der kan således ikke regnes med negativt elforbrug til bygningsdrift på årsbasis. På månedsbasis kan elproduktionen indregnes i det omfang den dækker elforbruget til bygningsdrift og andet elforbrug i bygningen. Det indebærer dermed, at elforbruget til bygningsdrift på månedsbasis kan være negativt i begrænset omfang.

Tilsvarende gælder for indregning af f.eks. solvarme.

Sammenvejning af energiformer

De fleste bygninger forsynes med mindst to forskellige energiformer. Ved sammenvejning af disse forsyningsformer anvendes forskellige faktorer. For bygninger, der opføres efter mindstekravene i BR10, anvendes en faktor 2,5 for el ved sammenvejning med varme.

For bygninger, der opføres som lavenergibygninger 2015, anvendes en faktor for el på 2,5 og for fjernvarme en faktor på 0,8. For andre former for varme benyttes en faktor på 1,0 og den relevante nyttevirkning.

For bygninger, der opføres efter bygningsklasse 2020, anvendes en faktor for el på 1,8 og for fjernvarme en faktor på 0,6. For andre former for varme anvendes en faktor på 1,0 og den relevante nyttevirkning.”

91. I bilag 6, kap. 2, i afsnittet ”Tilbygninger” ændres ”145 kWh/m²” til: ”135 kWh/m²”.

92. I bilag 6, kap. 2, indsættes efter afsnittet ”Høje bygninger”:

”Kældre

For opvarmede eller delvist opvarmede kældre, der ikke indgår i etagearealet, indregnes en procentdel af kælderarealet i energirammen. Procentdelen afhænger af, om kælderen er opvarmet til mellem 5 °C og 15 °C eller om den er opvarmet til mindst 15 °C. Arealtillægget er uændret, uanset om bygningen opføres efter BR 10 eller som lavenergibygning 2015 eller bygningsklasse 2020. For uopvarmede kældre og parkeringskældre er der ikke et arealtillæg.

Tabel 3. Arealtillæg i pct. af kælderareal, der indregnes i energirammen:

Opvarmning	Ingen	5 < temp. < 15 °C	15°C ≤ temp.
Arealtillæg i pct.	0	35	50

Energibehovet i kælderen beregnes på samme måde som i bygningen, dog således at der kun regnes varmetab fra kælderen ved 15 °C rumtemperatur i kælderen, hvis kælderen er opvarmet til mellem 5 °C og 15 °C. For uopvarmede kældre regnes alene med varmetab mod kælder. Bygningsdelene i kælderen skal isoleres svarende til den valgte rumtemperatur.”

Tabel 3 bliver herefter tabel 4.

93. I bilag 6 indsættes som afsnit 4:

”4. Elevatorer

Bestemmelserne om elevatorer i kapitel 8.8 er baseret på den tyske standard VDI 4707 Aufzüge Energieeffizienz, März 2009. Det er ikke et vilkår, at producenten har fået certificeret elevatorens energiforbrug af tredjepart, men har producenten fået certificeret elevatoren, og opfylder den bestemmelserne i kapitel 8.8 stk. 5, vil der normalt ikke være behov for dokumentation af elforbruget ved måling.

Det fremgår af bygningsreglementets kapitel 8.8, at energiforbrug under stilstand og under drift skal måles, således at det samlede specifikke elforbrug kan beregnes. Måling vil således være aktuelt for elevatorer, hvor mærkning ikke foreligger eller hvor forbruget er højere end forventet. Ved måling af energiforbruget skal den eventuelle genvundne energi også indgå, så energiforbruget korrigeres herfor.

ISO standarderne 25745-1 og 25745-2 Energy performance of lifts, escalators and moving walks er under udarbejdelse. Det forventes, at energibestemmelserne i fremtiden vil henvise til disse standarder, når de er vedtaget.

Benyttelsestid

Den anvendte tyske standard inddeler elevatorer i fem benyttelseskategorier afhængig af den daglige brug.

Tabel 5. Benyttelseskategorier opdelt efter gennemsnitlig brugstid pr. dag bestemt som gennemsnittet af ture og den gennemsnitlige varighed af en tur. (Uddrag)

Kategori	1	2	3	4	5
Hyppighed	lav	sjælden	lejlighedsvis	hyppig	meget hyppig
Brugstid	0,2	0,5	1,5	3	6
Område	$0 < t < 0,3$	$0,3 < t < 1$	$1 < t < 2$	$2 < t < 4,5$	$4,5 < t$
Standby tid (timer)	23,8	23,5	22,5	21	18
Typiske bygninger	Op til 6 boliger. Små kontorer eller administrationsbygninger med begrænset trafik	Op til 20 boliger. Små kontorer fra 2 til 5 etager. Små hoteller. Vareelevatorer med begrænset trafik	Op til 50 boliger. Små kontorer op til 10 etager. Mellemstore hoteller. Vareelevatorer med middel trafik	Mere end 50 boliger. Store kontorer, mere end 10 etager. Store hoteller. Små og middelstore hospitaler. Vareelevatorer, der indgår i en produktionsproces med dagsproduktion	Kontorer der er over 100 m høje. Store hospitaler. Vareelevatorer, der indgår i en produktionsproces med døgnproduktion

Som det fremgår af tabel 5 vil benyttelseskategorierne 4 og 5 sjældent blive anvendt i Danmark.

Energibehov under kørsel

Standarden opererer med en referencetur, der består af følgende komplette cyklus:

- 1) Døren er åben
- 2) Døren lukkes
- 3) Tur op (eller ned) med fuld løftehøjde
- 4) Åbning og lukning af elevatordøren
- 5) Tur ned (eller op) med fuld løftehøjde
- 6) Åbning af dør
- 7) Slut på tur

Tabel 6. Lastspektrum

Last i pct. af mærkelast	Rejse forhold i pct.
0	50
25	30
50	10
75	10
100	0

For elevatorer med kontravægt lig med elevatorstolens vægt og en yderligere vægt svarende til 40-50 pct. af elevatorens mærkelast eller for elevatorer med en kompensationsvægt lavere end 30 pct. kan referenceturene gennemføres med tom stol.

For at korrigere værdierne i forhold til lastspektrummet i tabel 6 ved måling med tom stol ganges der med følgende lastfaktorer:

0,7 for elevatorer med kontravægt (vægt af stol og 40-50 pct. af mærkelasten) og

1,2 for elevatorer uden kontravægt eller kontravægt mindre end 30 pct. af stolens vægt.

Korrektionsfaktorerne benyttes ikke, når energibehovet er bestemt med referencelasten i tabel 6.

Ved måling af energiforbruget skal den eventuelle genvundne energi også indgå, så energiforbruget korrigeres herfor. Energiforbruget bestemmes ved referenceturen i W_h ved at summere de enkelte energiforbrug op. Dette divideres med mærkelasten og turens længde. For at sikre repræsentativiteten gennemføres referenceturene adskillige gange.

Energiforbruget kan være afhængigt af temperaturforholdene. Derfor bør afprøvning ske ved gennemsnitlige temperaturforhold.

Måling af energiforbrug

Måling foretages som angivet i VDI 4707 afsnit 4.3 og 4.4.

Energibehov ved stilstand

Energibehovet ved stilstand beregnes som $E_{\text{Stilstand}} = P_{\text{Stilstand}} \times t_{\text{Stilstand}}$

Tabel 7. Energiklasse for stilstand angivet som effekt P

Effekt[W]	< 50	< 100	< 200	< 400	< 800	<1600	>1600
	A	B	C	D	E	F	G

$E_{\text{Stilstand}}$ er energibehovet under stilstand i W_h .

$P_{\text{Stilstand}}$ er effektbehov stilstand i W.

$T_{\text{Stilstand}}$ er tid i stilstand i timer h.

Energibehov under kørsel:

Tabel 8. Specifikt energiforbrug under kørsel og energiklasser

Specifikt energiforbrug	<0,56	<0,84	<1,26	<1,89	<2,80	<4,20	>4,20
mWh/(kg m)							
Klasse	A	B	C	D	E	F	G

Det specifikke energiforbrug under kørsel er udtrykt i mWh/(kg m).

Samlet mærkning

Samlet specifikt energiforbrug for elevatorer i den enkelte benyttelseskategori beregnet som:

$$E_{\text{spec}} = E_{\text{spec, kørsel max}} + (P_{\text{Stilstand}} \times t_{\text{Stilstand}} \times 1000) / (Q \times v \times t_{\text{kørsel}})$$

Hvor:

E_{spec} er specifikt energiforbrug under kørsel i mWh/(kg m),

Q er mærkelasten i kg,

v er den nominelle hastighed i m/s og

t er køretiden.

Eksempel på samlet mærkning.

Eksempelvis er grænsen for den samlede energiklasse A i anvendelseskategori 1:

$$E < 0,56 + (50 \times 23,8 \times 1000) / (Q \times v \times 0,2 \times 3600) = 0,56 + T1.$$

$$T1 = (50 \times 23,8 \times 1000) / (Q \times v \times 0,2 \times 3600).$$

$$T2 = (50 \times 23,5 \times 1000) / (Q \times v \times 0,5 \times 3600).$$

$$T3 = (50 \times 22,5 \times 1000) / (Q \times v \times 1,5 \times 3600).$$

$$T4 = (50 \times 21 \times 1000) / (Q \times v \times 3 \times 3600).$$

$$T5 = (50 \times 18 \times 1000) / (Q \times v \times 6 \times 3600).$$

Mærkningen er således baseret på den samlede mærkning under stilstand og kørsel ved at udregne de nedenstående grænser:

Tabel 9. samlet energimærkning baseret på VDI 4707

Kategori	1	2	3	4	5
A	0,56+T1	0,56+T2	0,56+T3	0,56+T4	0,56+T5
B	0,84+2T1	0,84+2T2	0,84+2T3	0,84+2T4	0,84+2T5
C	1,26+4T1	1,26+4T2			
D	1,89+8T1		1,89+8T3		
E	2,80+16T1			2,80+16T4	
F	4,20+32T1				4,20+32T5
G	4,20+32T1				

Frem til 2015 må elevatorer, der opfylder klasse B, installeres uanset anvendelseskategori. Ved installation af elevatorer i eksisterende bygninger skal de nye elevatorer også opfylde energiklasse B. I 2015 forventes kravene skærpet til klasse A for alle anvendelses kategorier.”

§ 2

Stk. 1. Bekendtgørelsen træder i kraft den 1. januar 2013.

Stk. 2. § 1, nr. 34-35, nr. 47, nr. 49, nr. 55, nr. 65 med hensyn til energiøkonomi og nr. 77, træder i kraft den 1. juli 2013.

Stk. 3. § 1, nr. 79-80 og nr. 93, træder i kraft den 1. januar 2014.

Stk. 4. § 1, nr. 65 med hensyn til sikkerhed træder i kraft den 1. juli 2014.

Stk. 5. Bekendtgørelsen finder anvendelse ved ansøgninger om byggetilladelse eller anmeldelser, som indsendes efter bestemmelsernes ikrafttræden. Hvis byggearbejdet ikke kræver tilladelse eller anmeldelse, skal bestemmelserne overholdes ved byggearbejder, der påbegyndes efter bestemmelsernes ikrafttræden.

Energistyrelsen den 12. december 2012

Ib Larsen

/Mette Odgaard Mylin